

УДК 330.322

М.М. Вакулич

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО РЕЙТИНГУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ

У статті розглянуто методичні підходи до рейтингування інвестиційного клімату, що використовуються провідними міжнародними організаціями для ранжування країн світу. Окреслено необхідність використання індексів інвестиційної привабливості України з метою подальшого визначення шляхів удосконалення бізнес-середовища.

Ключові слова: інвестиційний клімат, інвестиції, інвестиційна привабливість, індекс, рейтинг.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Однією з важливих умов стабільного розвитку національної економіки є підвищення ефективності управління інвестиційним кліматом на макрорівні. В Україні проблеми активізації процесів інвестування є предметом постійних наукових дискусій, що стосуються досліджень факторів формування інвестиційного клімату, розвитку складових діагностування стану управління інвестиційним кліматом, аналізу окремих аспектів інвестиційних процесів на мікро-, мезо- та макрорівні. За словами С.А. Кузнецової: «Безперечним фактом є те, що повністю відсутнє передбачення та прогнозування можливих фінансових криз як з боку сучасних міжнародних та національних інституцій, так і з боку більшості вчених та експертів» [1, с. 158–159]. Тому поглиблення теоретичних, організаційних та методичних засад управління інвестиційним кліматом в економіці України заслуговує на особливу увагу.

У сучасних ринкових умовах успішна реалізація стратегічних напрямів розвитку держави значною мірою залежить від ефективності управління її інвестиційним кліматом. Ефективність управління інвестиційним кліматом в економіці України визначає результативність діяльності довгострокових цілей та потребує принципово нових підходів до формування стратегічних цілей економічного розвитку. Значний територіальний розподіл природних, економічних та соціальних умов зумовив значні територіальні відмінності у структурі, механізмах й активності інвестиційної діяльності в регіонах України. Проблема підвищення рівня розвитку економіки України в цілому та її регіонів шляхом забезпечення належного рівня управління інвестиційним кліматом стає однією з основних в сучасній економіці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення досліджуваної проблеми і на які спирається автор. До фундаментальних праць, які присвячені аналізу стану інвестиційного клімату, належать праці: М. Сімонової [2], яка провела компаративний аналіз методичних підходів до оцінки інвестиційної привабливості країн з метою прийняття інвестиційних рішень; Л. Мусіної [3, с. 124], яка проводила комплексне

дослідження можливих механізмів формування державної політики сприяння розвитку інноваційних технологій; В. Головатюка [4, с. 89–90], що оцінював перспективи вирішення проблем поліпшення інноваційної сприятливості регіональних економік; Я. Жаліло [5, с. 125], який оцінював теоретичні та практичні можливості формування ефективної довгострокової економічної стратегії держави. Однак комплексного наукового дослідження теоретико-методичних складових моніторингу стану управління інвестиційним кліматом національної економіки не було проведено.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується стаття. Попри проведені дослідження у сфері формування, аналізу та управління станом інвестиційного клімату економіки держави, усі існуючі показники міжнародних економічних індексів та рейтингів мають виключно рекомендаційний та загальноінформаційний характер. Необхідним є проведення рейтингування інвестиційного клімату економіки України в контексті формування довгострокової інвестиційної політики розвитку бізнес-середовища.

Формулювання цілей статті, постановка завдання. Метою статті є розвиток методичних засад рейтингового оцінювання інвестиційного клімату шляхом узагальнення методичних підходів та систематизації рейтингових оцінок, що уможливорює цільову орієнтацію на потреби суб'єктів управління інвестиційним кліматом у національній економіці.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Важливим індикатором стану економіки країни є визначення міжнародного економічного рейтингу, тобто позиції у світі стосовно стану інвестиційного клімату держави. Під інвестиційним кліматом розуміється опосередковане значення стану інвестиційного середовища за тривалий проміжок часу, що визначається статистичним комплексом економічних показників та факторів, які впливають на його формування.

Динаміка показників міжнародних економічних рейтингів, які складаються міжнародними економічними організаціями, групами провідних експертів у тій чи іншій сфері, певними інститутами, дозволяє виявити зовнішнє бачення економічних змін в країні з погляду незалежного оцінювання. Водночас такі рейтинги є корисними для самої країни з позицій виявлення перспективності її економіки, що має першочергове значення для встановлення пріоритетності джерел її фінансування, можливостей залучення висококваліфікованих фахівців, нарощування конкурентоспроможності.

Оцінка інвестиційного клімату економіки України та його впливу на динаміку потоків міжнародних інвестицій набула актуальності з огляду на трансформаційний характер економіки, різновекторність і непостійність стратегій розвитку. Виділяють три найбільш характерні підходи до оцінювання інвестиційного клімату: звужений, ризиковий та факторний. Перший підхід – звужений – базується на оцінці сукупності макроекономічних показників, таких як [10, с. 36–38]. Проте цей метод ігнорує об'єктивні зв'язки інвестицій з іншими ресурсними факторами розвитку та позбавлений суб'єктивізму, що певною мірою викривляє фактичну картину інвестиційного клімату держави, хоча і приваблює порівняльною простотою аналі-

зу та розрахунків. Звужений підхід до оцінки інвестиційного клімату держави не дозволяє отримати об'єктивну інформацію про дійсний стан розвитку національної економіки.

Другий підхід до аналізу інвестиційного клімату – факторний – відповідає більшості методичних вимог і ґрунтується на оцінці набору факторів [11, с. 40–46]. Підтримують цей метод оцінки інвестиційного клімату такі автори, як: В. Головатюк, С. Хасанов, С. Юлдашев, А. Спесивцева. У рамках факторного підходу автори пропонують розраховувати індивідуальну оцінку параметрів інвестиційного потенціалу й інвестиційного ризику, що дозволяє найбільш повно визначити значущість окремих факторів при реалізації проекту. При цьому пропонується проводити розрахунок показника якості інвестиційного клімату, що дасть можливість ранжувати території за такими групами:

- 1) найбільш сприятливі умови для розвитку інвестиційної діяльності;
- 2) достатньо сприятливі умови для розвитку інвестиційної діяльності;
- 3) середні умови для розвитку інвестиційної діяльності;
- 4) несприятливі умови для розвитку інвестиційної діяльності.

До переваг цього підходу можна віднести врахування взаємодії багатьох факторів, тобто диференційований підхід при визначенні стану інвестиційного клімату. Однак цей підхід має недолік, такий як «непрозорість» методики виділення факторних ознак інвестиційного клімату.

Третій підхід – ризиковий. У рамках цього підходу розглядаються дві складові: інвестиційний потенціал та інвестиційні ризики. Інвестиційний потенціал оцінюється на основі макроекономічних характеристик, а інвестиційні ризики оцінюються з позиції вірогідності втрат інвестиційного доходу. Перевагою цього методу є оцінка ризикової складової, яка відсутня у двох попередніх методах.

Зазначений методичний інструментарій дозволив поділити методи, які використовуються для оцінювання інвестиційного клімату в державі, на 2 види:

- 1) кредитні рейтинги;
- 2) економічні індекси.

Рейтинги служать для фінансових інвесторів орієнтиром щодо надійності вкладень у боргові зобов'язання компаній, муніципалітетів чи урядів, фондів – щодо вкладень у корпоративні права компаній. Це дозволяє інвесторам сформувати якісний інвестиційний портфель і оперативно маніпулювати активами у разі зміни рейтингових оцінок. На перший погляд рейтинги не мають жодного стосунку до іноземних інвестицій. Адже іноземні інвестиції поділяються на прямі та портфельні. Рейтинги формуються виключно для портфельного інвестування і не враховують тенденції прямих інвестицій. Проте така точка зору невиправдана, оскільки портфельні інвестиції є більш мобільними, їх реалізація пов'язана переважно із ринковими, макроекономічними та політичними ризиками. Водночас прямі іноземні інвестиції здійснюються в умовах впливу тих же ризиків, а також додатково: виробничих, комерційних, будівельних тощо. Тому стан ринку портфельних інвестицій служить вагомим індикатором для прийняття інвестиційних рішень і у сфері прямого інвестування. Крім того, довіра портфельних інвесторів

до цінних паперів держави проектується на довіру прямих інвесторів щодо вкладання коштів у реальний бізнес її господарюючих суб'єктів. Як показує світовий досвід, стабільна позиція держави у кредитних рейтингах зумовлює поживлення іноземних інвестицій у ній [8, с. 7–8].

Економічні індекси та рейтинги є різними за своєю суттю. Так, наприклад, економічні індекси відрізняються від рейтингів об'єктами дослідження і споживачами. На відміну від рейтингів, економічні індекси складаються, як правило, лише для окремих держав. Вони характеризують певні сторони національної економіки, наприклад: рівень економічної свободи, конкурентоспроможності та корупції. Ці індекси використовуються стратегічними інвесторами при реалізації стратегії інвестування за кордоном, зокрема у сфері іноземного інвестування. Хоча рейтинги та індекси різняться, проте їх вагомий взаємозв'язок свідчить про становище держав у них. Адаже в економіці практично не зустрічається ситуація, в якій держава за рейтингом посідає найвищі позиції, а за індексами – найнижчі, чи навпаки.

Оцінка інвестиційної привабливості України лише міжнародними інституціями має, крім можливості порівняння держави в цілому та окремих її показників з іншими державами світу, також і деякі проблемні зони. До певних проблем можна віднести ефект запізнення, який проявляється у тривалих часових інтервалах, на яких технологічно базується рейтинг і які, як правило, становлять декілька місяців і більше. Тобто слід розуміти, що будь-який рейтинг поточного року базується на основних статистичних показниках позаминулого чи минулого року. Те саме стосується й складових рейтингів, які базуються на експертному опитуванні. Проблема необхідності збору статистично правильних даних щодо більшості держав світу лише посилює ці проблеми, збільшуючи інтервали часу. За умов високого рівня світової конкуренції немає можливості використовувати дані світових рейтингів для побудови рейтингу держав з позиції завдань національної системи державного управління внаслідок їх часового запізнення. Іноземні інвестори орієнтуються на оцінки численних консалтингових фірм, які постійно відстежують інвестиційну привабливість у багатьох державах світу, у тому числі в Україні. Однак оцінки закордонних експертів, без участі українських, є упередженими.

Розроблені у вітчизняній та світовій практиці методики оцінки інвестиційної привабливості умовно поділяються на три групи:

- методики, що ґрунтуються на різноманітних оцінках експертів;
- методики, що ґрунтуються на статистичній інформації;
- комбіновані методики, що ґрунтуються на експертно-статистичних розрахунках.

Методи визначення індексів також різняться й ґрунтуються на оцінюванні показників у балах, частках, темпах зміни тощо. Проте спільним для більшості методик є те, що в кінцевому підсумку об'єкти оцінювання (держави, сектори економіки) ранжуються по мірі погіршення інвестиційної привабливості (від найліпшої до найгіршої) і групуються у кілька рейтингових груп («лідери», «переслідувачі», «основний масив», «об'єкти із недостатнім рівнем привабливості» й «аутсайтери»). Рейтинги національних та міжнародних агентств є ефективним інструментом аналізу показників ін-

вестиційної привабливості держав і мають великий вплив на прийняття рішень щодо інвестування та на розподілення глобального потоку іноземних інвестицій. Динаміку зовнішнього аналізу економічних зрушень в Україні в період 2008–2014 рр. з позицій міжнародного рейтингування узагальнено в табл. 1.

Таблиця 1

Україна в міжнародних економічних рейтингах 2008–2014 рр.*

Назва рейтингу	Місце України в рейтингу					
	2008–2009 рр.	2009–2010 рр.	2010–2011 рр.	2011–2012 рр.	2012–2013 рр.	2013–2014 рр.
Глобальний індекс конкурентоспроможності	72	82	89	82	73	84
Глобальний інноваційний індекс	–	79	61	60	63	71
Індекс легкості ведення бізнесу	146	147	149	152	137	112
Індекс залученості до світової торгівлі	68	–	81	–	86	–
Індекс економічної свободи	152	162	164	163	161	155
Індекс логістичної ефективності	–	102	–	66	–	61
Індекс сталості суспільства	–	98	–	102	–	104
Індекс інвестиційної привабливості	2,72	2,57	3,28	2,18	2,12	1,87
Індекс сприйняття корупції	134	138	137	131	134	142

* Складено автором на підставі [11–18].

У рейтингу інвестиційної привабливості країн світу International Business Compass за 2015 р. [9], опублікованому компанією BDO, Україна за рік піднялася на 20 позицій. Україна в рейтингу розташовується на 89-му місці і входить до переліку країн, що показали найкраще зростання за рік, нарівні з Білоруссю і Латвією. Зазначені індекси формуються компанією BDO спільно з Гамбургським інститутом світової економіки і характеризують економічну і фінансову привабливість різних країн світу на підставі трьох основних показників: економічних, політичних і соціокультурних умов.

На сьогодні у світі налічується більше 100 рейтингових агентств, які щороку публікують понад тисячу рейтингів [9; 18]. Рейтинги національних та міжнародних агентств є ефективним інструментом аналізу показників інвестиційної привабливості держав і мають великий вплив на прийняття рішень щодо інвестування та на розподіл глобального потоку іноземних інвестицій. Одними із найбільш розповсюджених груп організацій, що складають рейтинги оцінки інвестиційного клімату щодо вкладання капіталу в економіку держави, є інформаційні агентства (табл. 2).

Таблиця 2

Оцінка інвестиційного клімату України за міжнародними рейтингами, 2014 рік*

Інформаційне агентство	Основний рейтинг (індекс)	Місце України
Інститут Като [13]	Рейтинг економічної свободи	163-тє зі 183
Дослідний центр Brookings Institution [14]	Рейтинг слабкості держав, що розвиваються	107-ме зі 141
Всесвітній економічний форум (Давос) [14]	Рейтинг фінансової стабільності держави	55-тє зі 110
Альянс за право власності (США) [17]	Рейтинг розвитку прав інтелектуальної власності	110-тє зі 130

* Складено автором на підставі [13; 14; 17].

Безпосередній вплив процесів глобалізації та євроінтеграції зумовлюють необхідність використання нових підходів до формування інвестиційного клімату національної економіки. Зокрема стан інвестиційного клімату виступає як «точка стабілізації» національної економіки з відповідним рівнем інвестування. Таким чином, інформацію з рейтингів оцінювання фінансової стабільності країн світу доцільно використовувати для визначення порівняльної характеристики економіки України у процесі моніторингу національного господарства, формування ефективної підтримки стабільного рівня фінансового потенціалу бізнесу. Наведемо детальніше два з провідних світових рейтингів для більш ґрунтовного аналізу стану інвестиційного клімату в економіці України (табл. 3).

Таблиця 3

Місце України за результатами ранжування провідних світових рейтингів*

№ з/п	Глобальний інноваційний індекс (Global Innovation Index) 2013–2014 pp.		Глобальний індекс конкурентоспроможності (Global Competitiveness Index) 2013–2014 pp.	
	Показник	Місце України в рейтингу серед 132 країн	Показник	Місце України в рейтингу серед 139 країн
1	Загальний показник інноваційного індексу	71	Загальний показник конкурентоспроможності	84
2	Інститути	104	Інститути	137
3	Політичне середовище	107	Інфраструктура	69
4	Регуляторне середовище	114	Макроекономічне середовище	136
5	Умови ведення бізнесу	82	Охорона здоров'я та початкова освіта	68
6	Людський капітал	36	Вища освіта та навчальний процес	49
7	Якість освітніх закладів	64	Ефективність товарних ринків	132

№ з/п	Глобальний інноваційний індекс (Global Innovation Index) 2013–2014 рр.		Глобальний індекс конкурентоспроможності (Global Competitiveness Index) 2013–2014 рр.	
	Показник	Місце України в рейтингу серед 132 країн	Показник	Місце України в рейтингу серед 139 країн
8	Інноваційний потенціал	12	Ефективність ринку праці	57
9	Інформаційно-комунікаційні технології та інфраструктура	69	Розвиток фінансового ринку	121
10	Розвинутість ринку	87	Технологічна підготовленість	87
11	Розвиток бізнес-середовища	77	Ємність ринку	44
12	Наукові результати	78	Складність ведення бізнесу	102
13	Творчі результати і добробут	47	Інновації	64

* Складено автором за даними Всесвітнього економічного форуму та Міжнародної бізнес-школи INSEAD [14; 15].

За даними Державного комітету статистики України у січні – червні 2015 р. в економіку України іноземними інвесторами вкладено 1042,9 млн дол. США (рис. 1).

Рис. 1. Обсяг іноземних інвестицій в Україні за період 2005–2015 рр. (січень–червень), млрд дол. США [6]

Обсяг залучених з початку інвестування прямих іноземних інвестицій в економіку України на 01.07.2015 р. становив 42851,3 млн дол. США та в розрахунку на одну особу населення складає 1000,5 дол. США.

Необхідною складовою рейтингування інвестиційного клімату є методичне забезпечення аналізу стану інвестиційного клімату економіки України за регіонами внаслідок систематизації, доповнення та уточнення параметрів аналізу. За результатами методичного підходу проаналізовано стан інвестиційного клімату економіки України за регіонами, що дозволяє збалансувати регіональний розвиток державного та приватного секторів шляхом концентрації зусиль на пріоритетних інвестиційних напрямках та підвищенні привабливості об'єктів інвестування (табл. 4).

Таблиця 4

Капітальні інвестиції в регіони України за період 2013–2014 рр.*

Область	Капітальні інвестиції							
	Усього, тис. грн.		Місце регіону		Питома вага, %		На одну особу, грн	
	Січень– грудень 2013 р.	Січень– грудень 2014 р.	Січень– грудень 2013 р.	Січень– грудень 2014 р.	Січень– грудень 2013 р.	Січень– грудень 2014 р.	Січень– грудень 2013 р.	Січень– грудень 2014 р.
Україна	267728,0	204061,7	–	–	100,0	100,0	5908,9	4749,0
Вінницька	6110,0	5490,9	11	11	2,3	2,7	3781,6	3398,7
Волинська	3327,0	3241,7	16	15	1,3	1,6	3205,6	3123,4
Дніпропетровська	21290,0	19396,2	3	2	8,3	9,5	6457,8	5883,3
Донецька	27912,0	12875,1	2	4	10,9	6,3	6421,5	2962,2
Житомирська	3005,0	2667,1	18	19	1,1	1,3	2373,0	2105,9
Закарпатська	2646,0	2524,4	23	21	0,9	1,2	2111,9	2015,0
Запорізька	6839,0	6658,1	10	10	2,5	3,3	3842,7	3741,1
Івано- Франківська	4797,0	6692,6	13	9	1,8	3,3	3478,3	4852,5
Київська	20697,0	18264,1	4	3	7,9	9,0	12046,9	10631,0
Кіровоградська	3224,0	2990,0	17	17	1,2	1,5	3272,1	3035,8
Луганська	11369,0	5116,3	6	12	4,5	2,5	5067,9	2280,6
Львівська	9817,0	8880,0	7	5	3,5	4,3	3893,7	3522,1
Миколаївська	5009,0	3582,8	12	14	1,9	1,7	4280,2	3061,7
Одеська	11872,0	8451,4	5	7	4,2	4,1	4978,3	3543,9
Полтавська	9536,0	8561,0	8	6	3,4	4,2	6553,2	5883,0
Рівненська	2837,0	2560,8	21	20	1,1	1,3	2452,7	2213,7
Сумська	2721,0	2705,0	22	18	1,0	1,3	2395,7	2381,4
Тернопільська	2976,0	2433,1	19	22	1,1	1,2	2776,1	2269,5
Харківська	9293,0	7567,6	9	8	3,4	3,7	3409,9	2776,9
Херсонська	2125,0	1917,8	25	24	0,8	0,9	1978,4	1785,6
Хмельницька	3638,0	3811,2	14	13	1,3	1,9	2782,5	2915,3
Черкаська	3413,0	3005,4	15	16	1,2	1,5	2707,3	2383,7
Чернівецька	2257,0	1550,2	24	25	0,9	0,8	2494,9	1713,3
Чернігівська	2548,0	2431,1	20	23	1,0	1,2	2671,8	2285,5
м. Київ	70321,0	60687,2	1	1	25,8	29,7	24975,3	21553,9

* Складено автором на підставі [6].

До десятки найбільш розвинених регіонів України: Дніпропетровської, Донецької, Харківської, Київської, Луганської, Львівської, Одеської, Запорізької, Полтавської, Івано-Франківської областей та до м. Києва надійшло

найбільше всього інвестицій – 93,7% всіх залучених іноземних інвестицій [8]. Таке спрямування іноземних інвестицій в регіональному розрізі не сприяє рівномірному соціально-економічному розвитку регіонів та посилює подальше збільшення розриву у їхньому розвитку. На сьогодні міжнародними та вітчизняними рейтинговими агентствами у рамках трьох видів діяльності (інвестиційної, фінансової та операційної) проводиться оцінка інвестиційної діяльності в економіці України, а не інвестиційного клімату. Виявлені методичні підходи до оцінки інвестиційної привабливості мають ряд недоліків: методи оцінки запозичені в іноземних авторів та базовані на аналізі окремих безсистемних статистичних показників, є розрізненими та неприйнятними для комплексного діагностування стану інвестиційного клімату; багато методів відображають суб'єктивну думку експертів, ґрунтуючись лише на експертній оцінці. У зв'язку з цим необхідним є проведення систематичного рейтингування інвестиційного клімату.

Висновки з проведеного дослідження і перспективи подальших розвідок. Таким чином, міжнародні рейтинги є ефективними інструментами, що сприяють елімінуванню інформаційної асиметрії, а велика кількість методик ранжування дозволяє інвестору отримати інформацію стосовно усіх аспектів інвестиційної привабливості держави. Місця у рейтингах формують імідж держави, а ігнорування результатів рейтингів здатне призвести до фінансової ізоляції держави. На сьогодні відсутня єдина система оцінювання інвестиційного клімату національної економіки, що, безперечно, негативно впливає як на стан інвестиційного клімату економіки України, так і на обсяг залучення іноземного капіталу в державу. У рамках дослідження, компілюючи дані моніторингу інвестиційного клімату національної економіки, констатуємо, що міжнародними й вітчизняними рейтинговими агентствами, у рамках трьох видів діяльності – інвестиційної, фінансової та операційної – проводиться оцінка саме інвестиційної діяльності в економіці України, а не інвестиційного клімату, як такого. Цей факт наголошує на необхідності створення дійової системи управління станом інвестиційного клімату національної економіки з метою забезпечення сталого перспективного стратегічного розвитку інвестиційного клімату економіки України та постійного притоку іноземного інвестиційного капіталу.

В основу управління інвестиційним кліматом в економіці України мають бути покладені принципи державного регулювання, вираженого у державній фінансовій підтримці розвитку: цінovий, антимонопольній політиках, розвитку інфраструктури, пошуку напрямів інвестиційної антикризової структурної політики в Україні тощо.

Список використаних джерел

1. Кузнецова С.А. Трансформация мировой финансовой системы в хаотически структурированной экономике: тенденции и направления / С.А. Кузнецова // Фінансова система України: проблеми та перспективи розвитку в умовах трансформації соціально-економічних відносин: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (16–18 травня 2013 р., м. Севастополь). – С. 158–159.

2. Сімонова М.В. Компаративний аналіз методичних підходів до оцінки інвестиційної привабливості країн з метою прийняття інвестиційних рішень [Електронний ресурс] / М.В. Сімонова. / – Режим доступу: <http://eir.pstu.edu/handle/123456789/1598>
3. Мусіна Л.А. Формування та реалізація державної політики сприяння розвитку інноваційних виробництв і технологій / Л.А. Мусіна // Формування ринкових відносин в Україні: зб. наук. пр. – К.: НДЕІ, 2012. – № 5 (132). – 214 с.
4. Головатюк В.М. Проблеми поліпшення інноваційної сприятливості регіональних економік / В.М. Головатюк, В.П. Соловйов // Регіональна економіка. – 2010. – № 1. – С. 89–98.
5. Жаліло Я.А. Теорія та практика формування ефективної економічної стратегії держави: монографія / Я.А. Жаліло. – К.: НІСД, 2009. – 336 с.
6. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
7. Макроекономічні показники [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=57896
8. Пріоритети інвестиційної політики у контексті модернізації економіки України: аналітична доповідь. – К.: НІСД, 2013. – 48 с.
9. Офіційний сайт «Інституту розвитку менеджменту (IMD)» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.imd.org/>
10. Захарова Є.В. Закордонні методики рейтингових оцінок інвестиційного клімату та їх застосування / Є.В. Захарова // Морські новини Росії. – 2012. – № 5. – С. 36–38.
11. Хасанов С. Методики оцінки інвестиційного клімату / С. Хасанов // Інвестиції у Росії. – 2014. – № 5. – С. 40–46.
12. Connecting to Compete 2014: Trade Logistics in the Global Economy. The Logistics Performance Index and Its Indicators // logist.ru
13. Index of Economic Freedom 2014. The Heritage Foundation. In partnership with Wall Street Journal // www.heritage.org
14. The Global Competitiveness Index. Report 2008–2014. World Economic Forum // www.weforum.org
15. The Global Innovation Index 2013. The Local Dynamics of Innovation // www.globalinnovationindex.org
16. World Economic Forum, 2014. The Global Enabling Trade Report. Geneva, DC: World Economic Forum // www.weforum.org
17. UNCTAD. World investment prospects to 2012: foreign direct investment and the challenge of political risk / The Economist Intelligent Unit. – United Kingdom, London, 2014. – 248 p.
18. The Global Competitiveness Report 2014–2015 [Electronic resource]. – Available at: <http://www.weforum.org/reports/global-competitiveness-report-2014-2015>.

References

1. Kuznetsova, S. (2013). *Transformacija mirovoj finansovoj sistemy v haoticheski strukturirovannoj jekonomike: tendencii i napravlenija* [The transformation of the global financial system in a randomly structured economy: trends and directions]. *Trudy Mizhnarodnoi naukovopraktichnoi konferencii "Finansova*

sistema Ukraini: problemi ta perspektivi rozvitku v umovah transformacii social'no-ekonomichnih vidnosin" [Proc. International Scientific Conference "The financial system of Ukraine: problems and prospects in terms of transformation of socio-economic relations"], pp. 158-159.

2. Simonova, M. (2013). *Komparativnij analiz metodichnih pidhodiv do ocinki investicijnoi privablivosti kraїн z metoju prijnattja investicijnih rishen'* [Comparative analysis of methodological approaches to assessing the investment attractiveness countries of investment decisions] Available at: <http://eir.pstu.edu/handle/123456789/1598>.

3. Mussina, L. (2012). *Formuvannja ta realizacija derzhavnoi politiki sprijannja rozvitku innovacijnih virobnictv i tehnologij* [Formulation and implementation of public policies to promote innovation and production technology]. *Trudy "Formuvannja rinkovih vidnosin v Ukraini"* [Proc. Collected Works "Formation of market relations in Ukraine"]. Kyiv: NDEI, no. 5 (132), 214 p.

4. Golovatyuk, V. (2010). *Problemi polipshennja innovacijnoi sprijatlivosti regional'nih ekonomik* [Problems improving of the innovation favourable of regional economies]. *Regional Economics*, no. 1, pp. 89-98.

5. Zhalilo, J. (2009). *Teorija ta praktika formuvannja efektyvnoi ekonomichnoi strategii derzhavi* [Theory and practice of forming an effective economic strategy states]. Kyiv: NISS, 336 p.

6. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy (2013). *Sotsialni indykatory rivnia zhyttia naseleння* [Social indicators of living], Kyiv: Informatsiino-analitychne ahentstvo.

7. Macroeconomic indicator (2015). Available at: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=57896 (accessed 10 October 2015).

8. *Prioriteti investicijnoi politiki u konteksti modernizacii ekonomiki Ukraini: analitichna dopovid* [Priorities investment policy in the context of the modernization of Ukrainian economy: analytical report]. Kyiv: NISS, 2013, 48 p.

9. Research methodology. IMD World Competitiveness Year-book (2015). Available at: http://www.imd.ch/research/centers/wcc/research_methodology.cfm. (accessed 10 October 2015).

10. Zakharova, E. (2012). *Zakordonna metodiki rejtingovih ocinok investicijnogo klimatu ta ih zastosuvannja* [Overseas methodologies estimates the investment climate and applications]. *Russian Journal of Marine*, no. 5, pp. 36-38.

11. Hasanov, S. (2014). *Metodiki ocinki investicijnogo klimatu* [Valuation of investment climate]. *Investment in Russia*, no. 5, pp. 40-46.

12. Connecting to Compete 2014: Trade Logistics in the Global Economy. The Logistics Performance Index and Its Indicators (2015). Available at: <http://www.logist.ru> (accessed 10 October 2015).

13. Index of Economic Freedom 2014. The Heritage Foundation. In partnership with Wall Street Journal (2015). Available at: www.heritage.org (accessed 10 October 2015).

14. The Global Competitiveness Index. Report 2008-2014. World Economic Forum (2015). Available at: www.weforum.org (accessed 10 October 2015).

15. The Global Innovation Index 2013. The Local Dynamics of Innovation (2015). Available at: www.globalinnovationindex.org (accessed 10 October 2015).

16. World Economic Forum. The Global Enabling Trade Report? Geneva, DC: World Economic Forum (2015). Available at: www.weforum.org (accessed 10 October 2015).

17. UNCTAD, (2014). World investment prospects to 2012: foreign direct investment and the challenge of political risk, The Economist Intelligent Unit, United Kingdom, London, 248 p.

18. The Global Competitiveness Report 2014-2015. Available at: <http://www.weforum.org/reports/global-competitiveness-report-2014-2015> (accessed 10 October 2015).

В статье рассмотрены методические подходы к рейтинговой оценке инвестиционного климата, используемые ведущими международными организациями для ранжирования стран мира. Определена необходимость проведения анализа индексов инвестиционной привлекательности Украины с целью дальнейшего определения путей совершенствования бизнес-среды.

Ключевые слова: инвестиционный климат, инвестиции, инвестиционная привлекательность, индекс, рейтинг.

In the article the methodological approaches to the rating assessment of investment climate state, which are used by the leading international agencies to rank countries, were described. The necessity of the Ukraine local investment attractiveness indexes analysis in order to define the ways of the business environment improvement was proved.

Key words: investment climate, investment, investment attractiveness, index, rating.

Одержано 07.10.2015.